

„Énekeljen az egész világ...!”

(Thoma László)

Ha figyelmesen szemlélődünk világunkban, könnyen észrevehetjük, mennyire sok hang vesz minket körül, és mennyire kevés ebből az ének, a zene. Rettenetesen terhelt világunk a zajoktól, zörejeiktől – ezek némelyikét olykor modern zenének is szokták nevezni... Érzékelhetjük azt is, hogy sorvad el zenei kultúránk, mennyire nem ismerik a felnövekvő új nemzedéké a népdalainkat, zenei kincseinket, hogyan lehet eladni a szemetet zenei téren is, ha azt jó hangosan, több médiumból hirdetik...

Nem akarok sötétebb világképet a testvérek elé festeni, mint ami valójában a helyzet, de azt látom, hogy mennyiségileg sokféle hang vesz körül minket, és kevés a valódi zene, a muzsika, harmónia, még kevesebb az igazán eredeti dolog!

Mindeközben mindenki számára világos annak a feszítése, mennyire rászorul az ember, a mai ember különösen, hogy kifejezze önmagát. Az érzelmi egyensúly és a lelki egészség egyik nagyon fontos eleme a megfelelő önkifejezési formák megtalálása és gyakorlása. És ennek egy nagyon fontos csatornája lehet az ének, a zene!

Énekeljen az egész világ!- áll a zsoltár feliratában. Első látásra egy kellemes általánosítás: jó, az egész világ énekeljen. Ha az egész világ énekel, akkor nekem nem is kell, úgyis nagy lesz a hangzavar. Ha az egész világ énekel, akkor nekem nem kell már beletennem a magamét, hiszen vannak elegen, meg úgysem hallatszanék... Gondolom, érezzük, hogy nem erre hív ez a zsoltár. Az egész világ énekéből hiányozna a te hangod, az én hangom. Csak akkor lesz teljes, ha minél több ember bekapcsolódik!

I.

Azonnal feltehetjük a kérdést, hogy: no de miért énekeljünk? Nyilván sejtjük már, hogy itt nem csak holmi énekelgetésről esik majd szó, hanem Isten dicséretéről. Miért énekeljek neki? Miért dicsérjem őt? Vannak zenészek a gyülekezetben, akik ezt megteszik. Vannak hivatásosak, akiknek ez a dolguk, nem? Egyáltalán miért igényli Isten, hogy dicsérjék őt? Talán nem tudja magáról? Vagy annyira öntelt, hogy szereti állandóan hallani, hogy dicsérik, és ezért kérleli az embert, hogy még, még... Bizonyára nem. Már így az elején leszögezhetjük, hogy valamilyen módon nem Istennek van szüksége a mi dicséretünkre, hanem inkább nekünk!

Továbbra is nyitott tehát a kérdés: miért dicsérjük Istent? Mivel lesz jobb? Ha magunkra és az adott élethelyzetünkre nézünk, lehet, hogy több dolgot is találunk, ami miatt nem tudjuk dicsérni Istent. Esetleg inkább vádolni tudnánk, kérdéseket feltenni, úgyhogy inkább jobb, ha csöndben maradunk, vagy nem? Azt várná Isten, hogy olyankor is dicsérjük, mikor az nem jön magától, mikor nem szakad fel az emberből, mert teher alatt

van...? Bizonyára nem erőlteti magát ránk az Isten. De arra mindig hív, hogy megajándékozhasson valamivel, ami segít más szemszögből látni a dolgainkat. Hitre hív, arra, hogy tudjuk hitben szemlélni az életünket, és nem csüggedésben, félelmekben és aggodalmakban. Az alapszemléletünket, a látásunkat akarja gyógyítani azért, hogy tudjuk Őt szívből dicsőíteni, hálát adni, imádni őt. Őszintén, semmiképp sem képmutatásból...

A zsoltárból több választ is kaphatunk tehát arra, hogy miért dicsérjük Istent. Nézzük most ezeket a konkrét okokat...:

1. Az első ok, amit felfedezhetünk egy nagyon egyszerű és közismert alapigazság: **„mert csodákat tesz”!** Valószínűleg tudjuk, hallottuk és tapasztalhattuk is mindnyájan, hogy Isten csodatévő úr, aki képes a csodára. Nem általában, hanem konkrétan, megfoghatóan képes rá. Nem csak mások életében, hanem az én személyes életemben is! Nem csak a múlt csodatévő istene, hanem a jelenben, a mostban teszi ezt velem és velünk. Megtapasztalható, átélhető. El vannak készítve számunkra is a csodák! Fontos nem elfelejtenünk ugyanakkor azt, hogy ne a csodát csodáljuk! Nagyon jellemző ez világunkra! A csodát sok ember felismeri, és csak nagyon kevesen fedezik fel a csodát cselekvő Istent! Pedig a hangsúly mindig azon van, hogy a csoda valamilyen módon az Istennel való kapcsolatokat szeretné helyre állítani; valamilyen módon Hozzá magához akar közelebb vinni.
2. A második ok Isten dicséretére az, hogy **Ő szabadító Isten.** Ez is olyan alapigazság, amit bizonyára ismerünk, talán értjük és tapasztaljuk is! Csodálatos, ahogy a Szentírás bemutatja nekünk Isten szabadítását! Többször, többféleképpen átélhette ezt az Ószövetség embere, is, sőt, Isten már a bűneset után megmondja, hogy elhozza majd a szabadulást, az asszony utódai közül valakit, aki a kígyó fejére tapos, és legyőzi őt! Ennek az ígéretnek a beteljesülése vonul végig az egész Szentíráson, és bontakozik Jézus Krisztus szabadító munkájában. Először csak Izrael népe, majd minden nép részese lehet Isten szabadításának. Fontos azonban Istent úgy ismernünk, mint aki személyes szabadítónk is. Mennyire igaz ez rám, az adott élethelyzetemre, amikor most itt ülök ezen az istentiszteleten? A szabadító Isten cselekvéseit látom, értem-e és ami a legfontosabb: hiszem-e, hogy neki minden lehetséges? Isten szabadítása a megtapasztalható segítséget jelenti: megtalálom-e ezt a segítséget akár naponként? Tapasztalom, élem-e, hogy Isten megsegít?
 - A zsoltár beszél Isten szabadító munkájának különböző jellemzőiről. Ezt képekben teszi, ami számunkra is szemléletes lehet, és így talán jobban megragadhatjuk szabadító munkáját. Először is **Isten szabadító jobbjáról** olvastunk. Nyilván minden emberhez hasonló megfogalmazás a mi megértésünk miatt szerepel az Írásban, nem azért, mert Istennek konkrétan jobb és bal keze lenne. Mindenesetre fontos kép ez: Isten szabadító jobbja segíti

meg, kíséri az Övéit. A jobbán állni valakinek, a jobb kezét fogni mindenképpen jó dolgot, áldást jelent bibliai összefüggésben. Isten támogató jobbával vezeti, terelgeti az Övéit. Az Ő hatalmával áll mögöttük, áldást és segítséget nyújt a számukra. A 139. zsoltárban olvassuk, hogy Isten jobbjá, mellyel megragadja az embert, mindenhová elér. Minden lehetséges tehát az Istennek, ezzel a támogatással és vezetéssel akar minket megáldani! A további miértek és ellenpéldák helyett próbáljuk most elfogadni és keresni ennek az igazságát: Uram, a Te szabadító jobbod kísérjen engem is! Hadd lássam működni, hadd érezzem a Te szabadító jobbodat, amint cselekszel bennem és körülöttem is!

- Olvasunk **Isten szabadító erejéről** is. A mindenható Isten végtelen hatalmát erejében lehet tapasztalni. Van erre több kép is a Bibliában. Általában a legerősebb földi erők ellentétéként találkozunk vele: például a legerősebb természeti erőkkel szemben. Mikor Jézus lecsendesíti a háborgó tengert és a szélnek parancsolva az elnémul, akkor valami megmutatkozott az Isten szabadító erejéből. Micsoda erő ez! Mennyire jó lehet a hatása alatt állni, látni, ahogy működik. Látni, ahogy értünk működik. Így szól erről egy dicséret refrénje: „Isten harcol, Isten harcol, értünk emeli fel erős karját!” Ó, de jó ezt látni és érezni, hogy most ez értem, értünk történik, és értem harcol az ÚR. Csodálatos dolog a mindenható és erős Isten szabadító erejét tapasztalni! Azért, mert ilyenkor biztonságban érezhetjük magunkat! Végtelen biztonságban! És ez az, amire talán mindennél jobban vágyunk ezen a világon! Ne felejtjük el azonban, hogy ennek rendelt idői vannak az életünkben, és nem biztos, hogy minden pillanatban átérezzük és tapasztaljuk ezt! Ne felejtjük el annak az erős, szabadító erőnek a megtapasztalását, és legyünk hálásak azért, amikor átélhetjük ezt. Ez ugyanis valóság, akkor is, ha a mi emberi valóságunk minden pillanatában ez nem teljesen nyilvánvaló számunkra!

Jó az Isten szabadító erejében bízni! Ki másban bízhatnánk igazán? Jó belé vetni alapjaiban minden bizodalunkat, és elé vinni minden sérülésünket és bizalmatlanságunkat! Ő az, akinél horgonyt vethetünk, és akinél otthonra lelhetünk!

Isten szabadító ereje igazságot szolgáltat az Övéinek, és érvényre juttatja az Ő igazságát minden körülmények ellenére is. Erről a végén szól a zsoltár részletesen is...

Az Isten szabadító ereje ugyanakkor nem csak egy olyan valóság, ami rajtunk kívül, mintegy automatikusan működik! Egyrészt kérhetjük! Imádkozhatunk érte, hogy legyen tapasztalható, legyen nyilvánvalóvá egy adott helyzetben! Másrészt (értsük jól!) bennünk is ott lehet! Pünkösöd előtt Jézus azt ígéri a

tanítványoknak, hogy ha kitöltetik a Szentlélek, vesznek erőt! Erőt kapnak a szolgálathoz, hiteles bizonyágtételhez, Isten országa hirdetéséhez, csodákhoz... Ez az Isten szabadító ereje! Érezzük-e, beengedtük-e már ezt az életünkbe? Engedjük-e működni? Isten szabadító ereje sokszor az Ő gyermekein, az Ő szolgálatukon keresztül árad ki! A környezetünk számára is nagyon fontos ez az igazság: Isten használni akar minket köztük, az Ő erejével lehetünk jelen ebben a világban. Áldjon meg minket és ruházzon fel az Atya mennyei erővel, az Igazság Lelkével, hogy lehessünk eszközei mindenütt!

- És végül **Istenünk szabadításáról** beszél a zsoltár. Van ennek a többes számnak számomra egy különleges üzenete. A mi Istenünk szabadítását a közösségben, a gyülekezetben, a testvéri közösségben tapasztalhatjuk meg igazán! A közösség segít például észrevenni, amit magunktól nem tudunk. Emlékeztethetjük egymást Isten munkájára, és mint közösség, átélhetjük együtt a szabadítást. Micsoda lehetőség ez! És mint egy Lélekkel megittatott közösség, az egységet szolgálja, ha a mi Istenünknek hívjuk Atyánkat, aki egyenként és együtt is meg akar minket áldani!

3. Térjünk még vissza két gondolat erejéig arra kérdésre, hogy miért is áldjuk Istent? Miért dicsérjük Őt, miért kapcsolódjunk be a z egész világ énekébe? Az Ő csodatévő és szabadító természete mellett azért, mert Ő a király! A zsoltár tanúsága szerint az Úr király. Király a királyok és uralkodók felett. Olyan hatalommal bír, mint senki más ezen a világon! Ezt nehéz elhinni, mert ez a hatalom nem feltétlenül látható teljes valóságában, de hisszük és olykor érzékelhetjük is, mennyire valós! Az Úr, a legfenségesebb király uralkodik. Nem a mai királyok, a gazdasági élet mozgatói, a pénzügyi elit uralja a világot, még ha úgy is tűnik. Van egy hatalmasabb erő, aki a mi Istenünk. Ő a leghatalmasabb és legfenségesebb király Ő, aki méltó minden hódolatra és dicséretre!
4. S végül azért érdemes dicsérnünk Istent, mert így részévé lehetünk a világméretű dicséretnek. Ebben a zsoltárban az egész világ egy nagy gyülekezetté válik! A teremtett világ is dicséri Istent, és nem marad olyan hely a földön, ahol ne lenne jelen Isten dicsérete és imádata. Jó ebbe bekapcsolódni, a részévé lenni a nagy egésznek; egynek lenni testvérekkel, akik lehet, hogy térben és időben távol vannak tőlünk! Egyébként efelé tart az emberi történelem: az utolsó napon minden térd meghajol és minden nyelv megvallja, hogy Jézus Krisztus úr, és aztán az örökkévalóságban fogjuk zengeni a Bárány énekét...

II.

Szeretnék beszélni a második nagy egységben arról, hogy mit énekeljünk Istennek? Mivel dicsérjük Őt? Ez talán a legegyszerűbb és legrövidebb pontja az igehirdetésnek, hiszen egyszerű válaszként áll előttünk a zsoltárban, hogy új éneket kell énekelnünk az Úrnak. Az új ének sokszor előforduló motívum, különösen a zsoltárok könyvében. Nem csak azt jelenti, hogy ne régít énekeljünk, hanem mindig újat. Nem a hagyományok, a jól bevált énekek elfeledésére buzdít. Sokkal inkább egy olyan folyamatos tartalmi és formai megújulásra biztat, ami mindnyájunk feladata és útja. Az új ének röviden Isten megújult imádatát jelenti. És ennek az alapja, hogy valami újat, többet tapasztalok meg Istenből, valami újat értek meg és élek át. Tulajdonképpen ez az előzőek folytatása, hiszen a szabadítás és a csodák megtapasztalása fakasztja fel az új éneket. Egy írásmagyarázó szerint az új ének Isten új, váratlan cselekvésének eredménye. Milyen jó is ezt átélni. A veszélye szerintem az is lehet a keresztyén életünknek, hogy jön a szabadulás, Isten váratlan cselekvése, amit mi oly hirtelen, ahogy jött, el is felejtünk. Elmarad az új ének. Nincs-e a te életedben, a te szívedben ilyen elmaradt, meg nem született új ének. Ami elhalványult? Vagy meg sem tudott születni... Jó felidézni Isten cselekvését, amit átéltünk, és utat engedni az új éneknek. Ez az új lehet egy régi ének megújult lelkülettel is, vagy olyan ének, amit csak te kapsz az úrtól.

Hadd említsek három példát az életemből:

1. Egy nehéz helyzetben, gyász idején hónapokon át nem tudtam dicsérni Istent. El kellett engednem valakit, akinek nem kellett volna még elmennie e világból. Ezzel a visszafordíthatatlansággal szembesülve teljesen ledermedtem lelki értelemben, és elnémultam. A szám lehet, hogy énekeltem, de a lelkem nem tette. Egy este otthon, lefekvés előtt félálomban egy dallam kezdett megszületni bennem. Belül, mélyen hallottam, de nem figyeltem rá. Így aludtam el. Reggel, mikor felkeltem, mintha ott folytatódott volna minden, ahol abbamaradt: ment bennem az egyszerű kis dallam, és most már volt szövege is: „Vigasztalásom Tőled jön!” Nagyon egyszerű, de olyan átütő erejű volt számomra- mert újra elkezdtem dicsérni Istent. Ezzel vallottam meg, hogy elhiszem, hogy képes megvigasztalni, és meg is akar vigasztalni, és ismer és látja a helyzetet, amiben vagyok! Ez életem egyik nagyon kedves új éneke.
2. Teológus koromban hallgattam egyszer egy kazettát, amit drog- és alkoholfüggőknek állított össze valaki. A szabadulásról szólt, és hogy lehet Istennel újat kezdeni. Az egyik dal refréne ez volt: „Még most is hívlak Téged, mögötted elrontott évek, Te elfordultál Tőlem, de én várok Rád, csak jöjj közel hozzám!” Nagyon szíven ütött ez a refrén. Rá kellett döbbernem, hogy mennyire elfordultam Istentől és a saját fejem után mentem több kérdésben is. És ami megrázott, hogy bár én elfordultam, de Ő vár rám. És ez az igazság

felszabadított. Hetekig ezzel az énekkel közeledtem felé, és ezen keresztül indított el egy nagy megújulást az életemben!

3. A harmadik példa egy református énekeskönyvi ének. A 184. dicséret (Krisztus ártatlan Bárány...). Ismertem már egy ideje, amikor egy hangversenyen egy énekkar énekelt egy feldolgozását, ami zeneileg is megragadó volt. Az üzenete, ami oly egyszerű és világos volt, nagyon mélyen megérintett: Jézus ártatlanul szenvedett értem. Olyan fényben láttam az egész húsvétot és feltámadást, ami azóta is hatással van rám. Nem tudom elfogultság és lelkesedés nélkül beszélni és érezni a feltámadás csodájáról s arról, amit értem tett Jézus. Új énekként énekeltem akkor és éneklek azóta is ezt az éneket.

III.

1. Egy kérdés maradt már csak hátra a 98. zsoltár kapcsán: hogyan dicsérjem Istent? Sokszor ez a legnehezebb számunkra. Nem biztos, hogy mindenki szeret énekelni, vagy nem biztos, hogy tud. Nyilván nem csak az éneklésről van szó- ezt formailag fontos tisztáznunk: **nem csak zene lehet az új ének**. Bármilyen formában kifejezhető. Mikor a zsoltárokból a természet dicséretéről olvasunk, az sok minden csak nem énekszó. Úgy fejezhetjük ki az imádatunkat, hódolatunkat az Úrnak, ahogy csak tudjuk. Amire adott talentumot, lehetőséget. Akár művészi módon, akár a legegyszerűbben. Nem kell várni arra, hogy majd akkor dicsérem Istent, amikor majd ez vagy az meglesz, hanem mindig a MOSTban és úgy dicsérhetjük Őt, ahogy vagyunk. Nem kell várni arra, hogy majd Ő alkalmassá vagy elég jóvátesz arra, hogy méltók legyünk dicséretére... Most hív minket Istenünk a vele való teljes közösségben az imádatra, úgy ahogy vagy!
2. A hogyanhoz tartozik az is, hogy **egész lényünkkel, életünkkel**, munkánkkal, mindennel dicsérhetjük Istent azzal egyrészt, hogy jól, lelkiismeretesen elvégezzük, másrészt hogy érte tesszük, az Ő dicsőségére. És ez korlátlan lehetőségek tárházát nyitja meg számunkra a dicséretben! Dicsérhetik Őt jó cselekedeteink, hálából végzett szolgálataink, adakozásaink, minden, amit az Ő dicsőségére végzünk...!
3. Érdekes részlet a hogyanban, hogy két hangszert említ a zsoltár: a hárfát és a kürtöt. Ez két ellentétes hangszer: egy finom, lágy – és egy harsány hangszer. Isten dicséretében is a két végpont a csendes imádás és a harsány dicséret. Mindegyiknek meg van a helye! Mindegyikre szükségünk van a maga helyén! Buzdít a zsoltár, hogy éljünk ezzel, és éljük meg a hárfás és a kürtös énekeket, a dicséret különböző formáit. Éljük meg a legkülönbözőbb formákban, mert mindezekben meg akar gazdagítani minket Isten!

4. A hogyan fontos része, hogy a 98. zsoltárban a dicséret **egyre intenzívebb** lesz. Egyre intenzívebben buzdítja a zsoltáros az embereket és az egész világot, hogy ujjongjon és örvendezzen Isten előtt. Minden lehetséges módon történik ez a dicséret, énekkel, hangszerekkel, de a folyók például tapsolnak, a hegyek ujjongnak, a tenger zúg. Benne van ebben az ének, a mozgás, minden lehetséges kifejezési csatorna. Látszik, hogy a dicsőítés nincs formákhoz, de még csak az emberi léthez sem kötve! És ez szétfeszíti az általunk ismert kereteket is. Nem tudom, Ti hogy vagytok ezzel, Testvéreim, de mikor én ezt olvasom, az az érzés erősödik bennem, hogy ebben részt akarok venni! Most és örökké! Megtaláltam az életem célját és értelmét: bekapcsolódni ebbe a világméretű és egy idő után majd örökké folytatódó dicsőítésbe és imádatba. Ennek fényébe, ennek a reménységében és valóságában szeretném leélni az egész életemet! Mert Isten méltó rá, mert annyira szeret és ezt oly érezhetően és érthetően adja tudtunkra. Mert így egymást is képesek lehetünk szeretni és magunk is szerethetőnek lenni, és így a földi élet is értelmet nyerhet...

A zsoltár vége is arról beszél, hogy érdemes Istenben hinni, vele élni az életet, Őt dicsérni. Azt olvassuk a zsoltár utolsó soraiban, hogy Ő eljön, és igazságosan fog ítélni. Népeket ítél meg, nemzeteket állít színe elé. Neki joga van ítéletet tartani, és meg is fogja ezt tenni. Örömhír ez a számunkra, mert nem kell így tovább bosszankodnunk az igazságtalanságok miatt, meg a világban lévő gonoszság miatt, mert a végén Isten ítéletet tart! És biztosan jól fogja csinálni! Igazságosan és világosan. Nem mindegy hát, hogy hogyan élünk! Megéri lemondani dolgokról, megéri feladni a világi dicsőséget, önmagunk dicsőségét, és dicsérhetjük Őt, az egyedül méltót! Evangélium és reménység számunkra ennek a zsoltárnak a vége: ha Isten ítélkezett, uralma nyilvánvalóvá válik mindenki számára a végidőkben. És uralkodni fog örökké, mi pedig a győztes Krisztus oldalán, a Bárány vérének érdeméért részei lehetünk ennek az örök királyságnak. És országának nem lesz vége, és az Ő országának nem lesz vége...!

Már csak tényleg egy kérdés maradt, testvéreim: mi lesz velem, mi lesz velünk? Énekelünk-e új éneket? Dicsérjük-e Őt minden nap? Lesz-e életünket átformáló erővé Isten dicsérete? Dicsőítjük-e Őt minden módon, ahogy csak tudjuk? Hiszem, hogy a válaszuk igen, és ez az igen egyre inkább igen lesz és ámen, és minél többet tapasztalunk meg Őbelőle, aki méltó a dicséretre. Isten megszólít ma minket, gyógyít és újra hív! Újuljunk meg az Ő dicsértében, és legyen imádó szívünk, mely neki hódol szüntelen! Szükség van az énekedre! Szükség van az énekünkre! ...hogy énekeljen az egész világ! Ámen!